

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 215 (3079) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 szeptember 24

Népfőiskola Szilágysomlyón

Új világ van kialakulóban s az új kor csirája, magva: a nép. Ő hordozza magában az új világot! — így kezdődik az a szerény körlevél, amely „Magyar Testvér!” megszólítással kopogtat most szívünk kapuján és megértést, bebocsátást kér. Elmondja ez a körlevél, hogy Szilágysomlyón népfőiskolát akarnak létesíteni, amely már most októberben meg akarja nyitni kapuit a falu földműves ifjai előtt, hogy egy félévig tanítsa, művelje őket. De hadd beszéljen továbbra is a körlevél: Mi a népfőiskola hivatása? — olvassuk tovább. Összegyűjteni az agrárnép eddig parlagon hagyott tehetségeit, azokat kicsiszolva visszaadni hivatásuknak és a falunak. A középiskolát végzett falusi ifjú soha sem, vagy csak nagy ritkán megy vissza a faluba. Ebből új lesz, amabból ismét földműves. A népfőiskolán tanulja meg a falusi legény, hogyan lehet valaki művelt, tanult ember — és földművelő egyszerre.

— A falu népének felemelése — folytatja a körlevél — nem csupán magának a népnek, de mindnyájunknak, minden igaz magyarnak nagy és szent kötelessége. Mert a népek nagy versenyében aszerint értékelnek bennünket, hogy milyen a tudásunk. Elmaradt, tanulatlan néppel nem tudunk versenybe állni. Európa és a világ nem aszerint értékeli bennünket, hogy hogyan tudjuk őt majmolni és szolgálai módra utánózni, hanem aszerint, hogy mi mennyit tudunk adni a magunk értékeiből Európának és a világnak.

— A népfőiskola társadalmi intézmény, nem állami. A népe, a magyar társadalomé. Neki is kell azt fenntartania. Ez az intézmény a magyarság egyik védőbástyája. Minden erőnkkel össze kell fogunk, hogy kiépítsük ezt a várat. Munkaadónak és munkásnak, földbirtokosnak és kiscgazdának, hivatalnoknak és földhözragadt kubikosnak a segítségére egyaránt szükségünk van.

— A szilágysomlyói népfőiskolának külön nagy és szent hivatása. A szórványban élő magyarok öntudatosítása, kiművelése és megedzése az élet kemény magyar harcához.

Ezeket a lelkes sorokat mind a fent említett körlevélből vesszük. A felhívás végén pedig őszinte egyszerűséggel áll a kérés: pénzbeli támogatásra van szüksége a népfőiskolának, hogy megindulhasson és elkezdhesse áldásos munkáját. A pénzáradékot a mellékelt csekklapon kell beküldeni. A csekklap száma: 17.289 Lázár József (Szilágysomlyó) címére.

A népfőiskolákról már sokat olvashattunk. Tudjuk róluk, hogy milyen áldásos hatással vannak messzi vidékekre az ilyen intézmények. Tudjuk róluk, hogy a falvak népi rétegeinek szűzi talajából valóságos kincseket bányásznak ki és számtalan tehetsé-

Ujabb 125 ezer tonna ellenséges hajóteret súlyosztettek el a németek

Ezenkívül elpusztítottak három rombolót és egy korvettel. A Stalingrád védelmére bevetett szovjet erők 80 százaléka már megsemmisült

Berlinből jelentik: (MTI) Különjelentés. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderőfőparancsnoksága közli:

Német tengeralattjárók a Spitzbergák és Izland között támadást intéztek egy hajókaraván ellen, amely szovjet kikötőkből brit és amerikai kikötők felé volt visszatérőben. A karavánban több volt a biztosító jármű, mint a szállító. hajó. Tengeralattjáróink a rendkívül erős biztosítás ellen vivott többnapos harc során elsúlyosztottak 3 rombolót, valamint egy segédcirkálót és 5 szállítóhajót, összesen 50.000 tonna ürtartalommal. Két hajó torpedótalálat következtében súlyosan megrongálódott. Az Atlanti óceánon, Afrika partjai előtt és a Karibi tengeren működő tengeralattjáróink hajókaravános és magánosan haladó hajók ellen intézett támadásai során elsúlyosztottak 13 ellenséges kereskedelmi hajót összesen 75.000 tonna ürtartalommal, valamint egy korvettel. Egy ellenséges hajó torpedótalálat következtében megrongálódott. Ezzel az ellenséges hajózás az elmúlt 4 nap során újabb 19 hajót összesen 125.000 tonna ürtartalommal, valamint 3 rombolót és egy korvetet vesztett.

Stalingrádban egyetlen ház sincs már épségben

Baselből jelentik: (B. T.) A Basler Nachrichten londoni jelentése szerint az angol fővárosban mindinkább behatóan foglalkoznak a francia hajóhad kérdéseivel. Megállapítható, hogy londoni körökben igen erős az attól való félelem, hogy Laval egyenként átadja a francia hajókat a tengelyhatalmaknak.

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma berlini különtudósítója szerint a stalingrádi harcokban elfogott egyik hadifogoly kijelentette, hogy a Stalingrád védelmére bevetett szovjet csapatok 80 százaléka már megsemmisült. E

katonák legnagyobb része holtan fekszik a stalingrádi romok alatt. A város maga is teljesen elpusztult, egyetlen ház sincs már épségben. Stalingrád romjait a szó legszorosabb értelmében vér áztatja. A szovjetnek többszáz ezrede pusztult el már a város védelmében. A más hadszínterekről átvézenyelt tartalékok is kezdenek már kimerülni.

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma Buenos-Airesből érkezett jelentése szerint a szovjet sajtó a leghivatalosabb formában kezdi sürgetni a második arcvonal azonnali felállítását.

Bengália tartományt teljes háborús készültségbe helyezték

Az NST londoni jelentése szerint az indiai parlamentben szerdán közölték, hogy a brit kormány nem szándékozik Gandhit és a kongresszusai párt többi vezetőit szabadonbocsátani. Ezzel meghíusultnak tekinthető különböző indiai politikusoknak az a kísérlete, hogy indiai nemzeti kormányt hozzanak létre. Londoni jelentés arról számol be, hogy

Wavel főhadiszállásáról érkező hírek szerint Bengália tartományt teljes háborús készültségbe helyezték. A parti hajózást teljes mértékben katonai ellenőrzés alá vették. A polgári lakosságot a partvidék legtöbb helyiségéből elköltöztették és a városokban mindenütt új helyőrségeket létesítettek. Ezeket az intézkedéseket kapcsolatba hozzák azok-

ges földművelő ifjú kiképzése által egész falvak, egész vidékek népi életét formálták át már működésük első éveiben is. Azért örülnünk kell, hogy nálunk is akadtak, akik vállalták ilyen népfőiskola létesítését, megszervezését és vezetését. Örülnünk es hálásaknak kell lennünk. Hálánk legresekélyebb jele az a jó szívvvel kimért adomány, amelyet minél hamarabb el-

fognak küldeni a népfőiskola igazgatóságának az említett csekklapon.

Mert a nagy dicsérgetésben, az eddig másutt hallott eredmények einlegetésében nem feledkezhetünk meg arról, hogy a népfőiskolák mindenütt az áldozat filléreiből létesültek. Amíg valahol eredményeket tudtak mutatni, addig nagyon hosszú utat kellett megtenni és sokaknak kellett ön-

zetlenül előlegezni a siker reményében. Az elindulás mint mindennél, itt is nehéz. S ha jóleső érzéssel könyveljük el magunkban és mondjuk másoknak is, hogy van népfőiskolánk Biharban, ahol a szórvány magyarság gondozása elsődendő feladat és célkitűzés, akkor ne feledkezünk meg kötelességünkről, amely sietve sürget az adakozásra.

kal a hírekkel, amelyek szerint a burmai-indiai határon nagyobb katonai akciók állanak készüben.

ANTONESCU,

A FÜHRER FŐHADISZALLASAN

Bukarestből jelentik: (MTI) Hitler vezér és kancellár a főhadiszálláson fogadta Antonescu Mihály román helyettes miniszterelnököt, aki azóta már vissza is ment Bukarestbe.

Magyarország legnagyobb hadiüzeme — a mezőgazdaság

A Budapesti Értesítő jelentik: Szász Lajos titkos tanácsos, pénzügyi államtitkár a kormánypárt kecskeméti ülésén kijelentette, hogy a mezőgazdaság Magyarország legnagyobb hadiüzeme és ezért elsősorban erről kell gondoskodni. A szállításokban prémiumra a kormány 50 millió pengőt fordít, mert meggyőződése, hogy ez az áldozat úgy gyümölcsozik, mint az elvetett mag. A kisipar kérdéseiről megállapította, hogy ez a termelő ág megfelelő részt kap a katonai szállításokból és a feldolgozásra szolgáló anyagokból. A kisiparos tisztességére mutat, hogy a bankszerű fedezet nélkül nyújtott hitelt mindenki visszafizette, amivel megbizonyosodott, hogy ilyen hitelt adni nemcsak szabad, hanem kell is. A magyar kisiparos becsülete bankszerű fedezetté vált. A kereskedelem legnagyobb ellensége a zúgkereskedlem, amely megöli a tisztességes kereskedelmet és ha sikerült a háborúnak eme vámszedőit kikapcsolni, akkor jelentős mértékben megjavul a mezőgazdasági termelés helyzete is. Az eredetileg 20 millió pengős keresztény kereskedői hitelkeret nemrég 30 millióra emelte fel a pénzügyminiszter és lehetséges, hogy ezt a műveletet még tovább tágitja. Szigorúan ügyelni fog azonban arra, hogy ezeket a hiteleket spekulációkra ne lehessen használni.

Népfőiskola nyílik meg Szilágysomlyón

Nagy gondal kezelik az új népfőiskolán a szörványkérdést

Szilágysomlyó. Saját tud. A Katolikus Agrár Legényegyletek Országos Tömörülése már régóta tevékenykedik a nagyváradi egyházmegye trigononi részén. A felszabadulás és a szétszakított egyházmegyei részek újraegyesítése után a Kalot a visszatért részekre is kiterjesztette munkásságát és különösen a szörványkérdés megoldására keresett gyakorlati megoldásokat.

A Kalot nagyváradi egyházmegyei titkársága most újabb nagy lépéssel igyekszik a kérdések megoldását előbbre vinni. Szilágysomlyón, ahol a titkárság székhelye is van, a plébánia támogatásá-

val Népfőiskolát létesít és nyit meg még ezen az őszön. A Népfőiskola külön kitűzött célja a szörványok számára vezető földmivelő magyarokat nevelni.

A Népfőiskola igazgatójának nevében Lippsey Gyula pápai kamarás, eperes-plébános, Mentés István s. lelkész és Gaál Lajos egyházmegyei Kalot-titkár aláírásával most jelent meg a körlevél, amely az iskola részére anyagi támogatást kér. Az egyházmegye hívei és pap-sága bizonyára kellőképpen fogja értékelni ezt a fontos nemzeti és hitbeli ügyet.

Szabolcsmegyei bizottság tanulmányozza a bihari utakat és hidépítéseket

(Nagyvárad.) Szerdán délben mintegy 14 tagú mérnöki csoporttól követve Nagyváradra érkezett dr. Borbély Sándor, Szabolcsmegye alispánja, hogy beutazza Biharmegye építés alatt lévő útszakaszait s tanulmányozza a megye közlekedéspolitikai megoldásait, amely Szabolcs mint szomszédmegye szempontjából ugyancsak jelentős.

A vendégeket Államépítészeti Hivatalunk vezetője fogadta s mutatta be nekik a Rákóczi-út 12. szám alatt lévő hivatalokat, ahol most ugyancsak serény munka folyik. A megye részéről hivatalosan dr. Ozsváld János főjegyző közönte a látogatókat —

vezető Nadányi János alispán ugyanis családi gyászra miatt magát kimenteni volt kénytelen. — A társaság gépkocsin megtekintette a Berettyóújfalun—Nagyvárad között befejezés előtt álló 4. számú állami közutat és behatóan tanulmányozta a Paptamás-környéki most épült hidakat, amelyek valóban a magyar mérnöki elgondolás és magyar munka kiváló építményei.

A szabolcsi vendégek a koraesti órákban tértek vissza Nagyváradra, ahol az éjszakát töltötték.

Ma reggel 9 órákor tanulmányútjukat a megyei összekötőutak beutazásával folytatták.

Tanúkihallgatásokkal és szembesítéssel folytatódott csütörtökön a váradai árdrágítási bűnper főtárgyalása

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy 45 nagyváradi kereskedő ellen indult meg bűnvádi eljárás vajárdrágítás címén és azt, hogy a vaját áron felül Klein Ödön és fia Ernő nagyváradi túrógyárosok és vajkereskedők adták el a kereskedőknek. Az uszorabíróság szerdán kezdte meg az ügyben a főtárgyalást és délelőtt a 45 vádlott személyi adatainak felvétele mellett el az idő.

Szerdán délután fél négy órákor kezdte meg az uszorabíróság a vádlottak kihallgatását, akik alig féltek el a tárgyalóteremben elhelyezett padokon. A főtárgyalás folyamán a vádlottak kivétel nélkül vádalkozni igyekeztek, de az elsőrendű vádlott Klein Ödön, akinek fia jelenleg a munkatáborban teljesít szolgálatot, beismerte, hogy a vaját 10 dekánként 59 fillér megállapított ár helyett 64—68—70 filléres árral adta el és így a többi vádlottak hibába kísérletettek mentegőözéssel, végül is valamennyien beismerték, hogy áron felül vásárolták.

Este 8 órákor a bíróság kihirdette határozatát, mely szerint a főtárgyalást csütörtökön délelőtt 10 órákor folytatja, egyben elrendelte a kir. ügyész által kért rendőri tisztviselők tanúkénti kihallgatását tekintve, hogy több vádlott megváltoztatta a bíróság előtt a rendőrségi vallomását.

Csütörtök délelőtt 10 óra után folytatta az uszorabíróság a főtárgyalást,

megállapítva, hogy 6 mázsa vajot foglaltak le Kleinéknál, amelyek ellenértékét 2080 pengő 36 fillért a bíróság bűnjelként kezeli. Ezután Fazekas József közellátási főfelügyelő tanúkénti kihallgatására került sor, akit a védelem annak bizonyítására jelentett be, hogy állítólag engedélyt adott Kleinéknak arra, hogy a vaját magasabb árral is árusíthassák. Fazekas főjegyző határozottan kijelentette, hogy erre engedélyt nem adott, mindössze annnyival járult hozzá Klein Ödön kérdéséhez, hogy 4 pengő 48 filléres árhoz 10 százalékos költségarát számítson, ezt is csak egy esetben egyetlen számla felmutatása alkalmával, nem pedig a folytatatlagos szállításokra.

Több vádlott visszavonta a rendőrségi vallomást

Az uszorabíróság ezután Lányi Béla rendőrtisztviselőt hallgatta ki tanúként, miután igen sok vádlott visszavonta a bíróság előtt a rendőrségi vallomást, arra hivatkozva, hogy ők nem úgy vallottak. Lányi a szembesítések alkalmával minden esetben kijelentette, hogy jelentése adatait fenntartja, mert a vádlottaktól több ízben is megkérdezte az adatokat és azután foglalta jegyzőkönyvbe. Egyébként is semmi érdeke nem kívánta, hogy a vallomásokkal elutasított adatokat vezessen a jegyzőkönyvbe.

A főtárgyalás lapunk zártkörűen tart.

Apolló Filmszínházban

Ifjúkorunk legszebb emlékeit eleveníti meg a

Pénteken bemutató **Diákévek**

boldog ifjúságunk, könnyes, mosolyos, napsugaras filmje.

Csütörtökön utoljára: **VARIETE.**

Belvárosi

Csütörtökön

utoljára:

Ujra sarjad az élet

Pénteken bemutató:

Valahol Oroszországban

Karády Katalin óriási sikertű filmje és a

Három sárkány

ötletes magyar vigjáték.

Édes ellenfél

Főszereplők: Szelezky Zita, Hajmássy, Kiss Manyi, Latabár, Mály G., Simon Marcsa, Petthes

a CASINOBAN

Előadások kezdete: 3. 5. 1/8 órákor.

Ünnepi közgyűlés keretében iktatják be kedden a bihari református egyházmegye új elnökségét

Ugyanaznap megtörténik a döntés az újjáirosi és örvéni lelkészválasztás ügye

A bihari református egyházkerület vezetői szeptember 29-én, kedden reggel 9 órákor ünnepi közgyűlésre ülnek össze a Vármegyeháza dísztermében. Ennek a közgyűlésnek keretében iktatják be az egyházmegye újonnan megválasztott vezetőségét, élén dr. Nadányi János alispán-főgondnokkal, akit az elhunyt Teledy József mezőtelegi földbirtokos helyébe választottak meg egyhangú lelkesedéssel a megnövekedett egyházmegye élére.

A közgyűlést megelőzően, hétfőn különböző bizottsági üléseket tartanak a református Kulturházban. A közgyűlés napján, kedden délután pedig bírósági ülések lesznek, amelyekben két nagyfontosságú kérdésben döntenek. Ekedig: a dr. Ince Sándor budapesti vallásoktatási igazgatónak újjáirosi lelkésze és Magyary Sándornak örvéni lelkésze történet megválasztása ellen beadott felbbezés ügyében. A döntéseket érthetően nagy érdeklődés előzi meg.

Pénteken este lesz dr. Johann von Leers német egyetemi tanár gazdasáspolitikai előadása a Tűzharcos Otthonban

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk már beszámolt arról, hogy a jeni egyetem nagynevű tanára előadást fog tartani Nagyváradon a Tűzharcos Otthon helyiségében. Az előadás címe: Európai agrárpolitikai problémák a délkeleti gazdasági térben (Hogyan látja el ma-

gát Európa?) Az előadás iránt nagy érdeklődés tapasztalható. A Német Lektorátus vezetősége kéri az érdeklődő közönséget, hogy az előadáson pontosan 8 órára jelenjen meg, mivel az előadást fél 10 óráig, az elsötétítés kezdetéig be kell fejezni.

Börtölvajokat fogtak a Carmen cipőgyárban

Nagyvárad. Saját tud. A rendőrség nagyszabású hűrlőpás és fekete vásár adatait derítette ki. A hűrlőpás tettesei Szabó Sándor és Balla Gábor, akik ruhájuk alatt több ízben csempészték ki a gyárból talpbőröket. Ezeket a talpbőröket Vigh Sándor cipésznek adták tovább, mert hallottak Betuker János társuktól, hogy Vigh korábban is vett ilyen talpbőröket. A két tolvaj Vigh révén ismerkedett meg egy újpesti cipészrel, Király Antallal és most akapt az ide leutazó újpesti cipész toteségének nagyobb mennyiségű talpbőrt átadni. Közben fogta el őket a rendőrség. A tetteseket és az ügyben bűnösen érdekeltet a rendőrség áruzetbe vette és ma reggel átadta az ügyészségnek. A Carmen cipőgyár kara — mintegy 800 pengő — a lefoglalt pénzből megtérül.

Kolozsvárra vitték és ott férje mellé temetik el özvegy Némethy Imrénét

Nagyvárad. Saját tud. Megírtuk, hogy özv. Némethy Imréné özv. Wagner Berta életének 70-ik évében hosszú szenvedés után Nagyváradon jobblétre szenderült. Az elhunyt nagyasszony holttestét ma délelőtt 9 órákor szentelte be dr. Leostyán Endre pralátus, kanonok nagy papi segédlettel. A beszentelésen számos nagyváradi előkelőség jelent meg. Feljes számban megjelent a székeskáptalan. A beszentelés után a holttestet magabafoglaló koporsót Kolozsvárra szállították, ahol a családi sírhelyben férje mellé helyezték örök nyugalomra.

Lépésről-lépésre, égő házak között haladnak előre Stalingrádban a németek

A Kaukázusban is jelentékenyen előhaladtak. A Terek folyó vidékén újabb jelentős térfelnyerést értek el

Berlin. (MTI). A Német TI jelentette a Führer főhadiszállásáról: A védőerő főparancsnoksága közli: Kaukázus vidékén támadásaink az erős ellenséges védekezés ellenére is tovább folynak. Az egyik kaukázusi kikötő előtt bombatalálattal megromoltunk egy úszó hajójavitót és egy közepes nagyságú teherhajót.

Stalingrádban és környékén változatlan hevességgel folytak a harcok. A város közepében, noha makacs védekezéssel volt dolgunk, mégis újabb térfelnyertünk. Az ellenség ellentámadásai megúsultak.

Voronyezstől északnyugatra az ellenség kemény elhárító harcokban 25 páncélost veszített. A középső és északi arcvonalszakaszon eredményesen folytak helyi jellegű vállalkozásaink. Erős német harcok kötelekék éjjel-nappal támadták Rzev térségében a szovjet vasúti összeköttetéseket és utánpótló telepeket.

A Halász-félsziget partjainál zuhanórepülőink bombázták egy fontos szovjet támaszpontot. Német és finn vadászok fenn északon saját veszteség nélkül lelőttek 19 ellenséges repülőgépet.

A csatorna partján kisebb brit erők berepülése során 4 gépet lelőttünk. Könnyű német harcok Dél-Angliában nehéz ürméretű bombákkal támadták napközben a sziget hadifortosságait. Dovernél három záróléggömböt lelőttünk.

A szovjet hadigazdálkodás fellegvára omlott össze Stalingrádban

Berlin. (MTI). A Német TI jelentette: Stalingrádban égő házak között a német csapatok lépésről-lépésre haladnak előre. A nagy tüzek következtében sűrű füst borítja a várost. A rosszul épített utakon minden gránátbecsapódás után valóságos por és homokszökőkutak törnek fel. A Kaukázusban az elmúlt két nap alatt a német csapatok jelentékenyen előrehaladtak és a Terek folyó vidékén újabb jelentős térfelnyertek.

Berlin. (MTI). A Német TI jelentette: Stalingrádban hadigazdálkodásunk fellegvára omlott össze — jelentette ki egy szovjet százados, aki Stalingrád egyik városrészében került német fogságba. Stalingrádnak politikai és jelképes jelentőségén kívül kulcsfontosságú van a Szovjet déli részének forgalmában. Hihetetlen mennyiségű ércet, halat, gabonát és gyümölcsöt szállítottak a kikötőn át és dolgoztak fel a város ipartepein. Mint hadiipari központ Stalingrád pótolhatatlan. Fegyver, acél, és vegyipari romokban hevernek.

Róma. (MTI). A Stefani jelentette: Az olasz főhadiszállás 849. közlemé-

nye: Az egyiptomi arcvonalon mérsékelt tüzési tevékenység folyt. Német vadászok légi harcokban lelőttek két angol gépet. A Benghazai ellen intézett légitámadásnak néhány emberélet áldozatul esett. Az anyagi kár csekély. Zuhanóbombázó kötelékeink támadást intéztek Halfar máltai repülőter ellen. A tegnapi nap folyamán végzett hadműveletekről egy géppünk nem tért vissza.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Irodája jelentette: A tanárúró rádió jelentése alapján közli az angol hírszolgálat, hogy a brit csapatok szerdán délután 5 órakor bevonultak Tananarivóba, a sziget fővárosába.

Argentína megmarad eddigi külpolitikája mellett

Buenos-Aires. (MTI) A Német TI Castillo elnök, aki most van hazatérőben az északi tartományokban tett nagyobb körútjáról, fogadta a sajtó képviselőit. Utjának legjelentősebb benyomása az az új, megerősített bizonyosság, hogy Argentínának meg kell maradnia eddigi külpolitikája mellett — mondotta az elnök. Ezt a bizonyosságot a most meglátogatott városok nagyszámú felelős tényezői-

nek spontán megnyilvánulásaiból mérítette. Tévedés lenne azt hinni, hogy Argentína magatartása nem világos. A semlegességi politika kezdettől fogva megfelelt a nép igazi érzésének. E politika ellenzőinek rosszakaratú propagandája nem ismeri fel az argentin nép óhaját.

Göbbels miniszter a német sajtó háborús feladatairól

Berlin. (MTI). A Német TI jelentette: Göbbels birodalmi miniszter szerdán a sajtó képviselői előtt behatóan ismertette annak a munkának alapelveit, amely rájuk a háború negyedik évében vár. A politikai és katonai helyzetre vonatkozó fejtegetései során a miniszter ismertette a birodalom hírszolgálati politikáját és kifejtette, hogy a lapszerkesztők legfőbb feladata a közvélemény szellemi vezetésében való tevékeny részvétel a totális hadvezetés szellemében.

Stalin fogadta Willkiet

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Irodája jelentette: Moszkvai jelentés szerint Sztalin szerdán fogadta Willkiet, Rosevelt kiküldöttjét. A megbeszélésen, amely két óra hosszat tartott, Mototov is részt vett.

Családias bensőséggel ünneplik meg vasárnap a volt 37-es és 139-esek az ezrednapot

A Székesegyházban negyed 12 órakor, a Teleki-utcai református templomban 10 órakor lesz istentisztelet

Nagyvárad. Saját tud. A volt nagyváradi 37-es és 139-es testvérezetek bajtársi alakulata az idők komolyságára való tekintettel családi bensőséggel ünnepli meg szokásos ezrednapját. Szeptember 27-én a volt két nagyváradi házi ezred tagjai templomba mennek. A katolikus vallásúak és a reformátusok vasárnap reggel istentiszteletre mennek. A katolikusok negyed 12 órakor a Székesegyházban jönnek össze, előtte gyűlékezés 11 órakor a Székesegyház előtti téren, rossz idő esetén pedig a Kanonok-sor árkádjai alatt. A reformátusok számára 10 órakor lesz az istentisztelet a Teleki-utcai nagytemplomban. Gyűlékezés a templom előtt háromnegyed 10 órakor.

Ugy a római katolikus, mint a református istentiszteletre a helybeli házi ezred nagy tiszti és altiszti küldöttségét küld. A küldöttséget a Székesegyház előtt a bajtársak dr. Krüger Jenő ügyvédkamarai elnök, tart. százados parancsnoksága alatt, a Teleki-utcai

templom előtt dr. Barcsay Károly vár. megyei tiszti főügyész, tart. százados parancsnoksága alatt fogadja a helybeli ezred küldöttségét.

Az ezrednapok rendezőbizottsága a punk utján is kéri a bajtársakat, hogy az istentiszteleteken teljes számban jelenjenek meg és így mélt. képpen ünnepezzék meg ezt a napot.

Felhívás haditudósító szolgálatra való jelentkezésre

(MTI). A haditudósító alakulatok parancsnoksága felhívja azokat a katonaviselt személyeket, akik még nem töltötték be 30 életévüket és polgári foglalkozásuk rádióbemondó, újságíró, fényképész, filmoperatőr, hang-erősítő műszerész, rádióműszerész, nyomdász, mozigépész, könyvkötő és a haditudósító alakulatnál óhajtaná-

nak szolgálatot teljesíteni, jelentkezzenek a haditudósító alakulatok parancsnokságánál Budapest, Fortuna-u. 21. Közzöljék nevüket, foglalkozásukat, születési évüket, annak helyét, édesanyjuk leánykori nevét, állománytestületet (az igazolványlap 15. pontja szerint) szakképzettségüket, végül azt is, hogy keresztény származásukat a nagyszülőikig tudják igazolni.

Japán tiltakozás az Indiában és Ausztráliában internált japánok bántalmazása miatt

Tokió. (MTI). A Német TI jelentette: A japán kormány érintkezésbe lépett a svéd kormánnyal, hogy közvetítésével újabb értesítéseket szerezzen az Indiában és Ausztráliában internált japánok sorsáról. A internált japánokat ugyanis olyan bánásmódban részesítik, amely nem fér össze a nemzetközi egyezményekkel. A japán kormány élshangú tiltakozásában jobb bánásmódot követelt az internált japánok számára.

Felfüggesztették a román Semmitőszék törvényellenőrzési jogát

Bukarest. (MTI). A Német TI jelentette: A szerdán megjelent és az egész kormány által aláírt dekrétum törvény újból megerősítette, hogy az egész törvényhozás hatásköre Antonescu tábornagy államvezető kezében van. A törvény az új alkotmány kihirdetéséig felfüggeszti a legfelső állami törvényeseknek azt a jogát, hogy a II. Károly-féle alkotmány hatályon kívül helyezése után hozott törvények alkotmányosságát, vagy ellenességét kimondhassa. A kormánynak az államvezetőhöz intézett jelentése megállapítja, hogy Romániának ma nincs alkotmánya és ennek megfelelően tárgyalanná vált a semmitőszéknek az a hatásköre, hogy öröködjön a törvényhozás alkotmányos volta felett.

Pavelics horvát államfő a Führer főhadiszállásán

Berlin. (MTI). A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távíratok irodánál: A Führer szerdán főhadiszállásán fogadta Pavelicot, a független horvát állam vezetőjét, aki útban van a keleti arcvonalon küzdő horvát csapatok megtekintésére. A Führer a poglavnikkal szívólyos és barátságos szellemben megbeszélést folytatott. A fogadáson a poglavnik kíséretén kívül résztvett Ribbentrop birodalmi külügyminiszter és Keitel vezértábornagy, a védőerő főparancsnokságának főnöke.

Óriási siker!

Artista olimpiász varieté

A Református Kultur palotában

MA és MINDEN NAP este 7 órakor előadás

Csütörtökön, szombaton és vasárnap 2 előadás, délután 4 órakor és este 7 órakor. A délutáni előadásokon is a teljes esti műsor Jegyelővét délelőtt 10-1-ig és délután 4 órától a Kulturpalota pénztáránál.

Óriási siker!

Véglegesen megállapították az Országos Katolikus Nagygyűlés ünnepségeinek sorrendjét

A társadalom minden rétege és minden mozgalma felvonul a gyűléseken

Nem egészen két hét választja el a magyar katolikus társadalmat attól, hogy *október 2-án* reggel 8 órakor az Egyetemi templomban elhangzik a XXX-ik Országos Katolikus Nagygyűlés Veni Sancteja, amellyel kezdetét veszi a katolikusok ezidei sereg-szemléje. Az Egyetemi templomban a Veni Sanctét és a szentmisét *Serédi Jusztinián* bíbornok, Magyarország Herceggprímása, a szentbeszédet pedig *Apor Vilmos* báró győri püspök mondja. Első péntek lévén, az ország valamennyi templomban közös szentáldozáshoz járulnak a hívek a harctéren küzdő véreink szerencsés visszatéréseért és a győzelmes békéért.

Ugyanaz nap délután 4 órakor a katolikus írók és hírlapírók megkoszorúzzák Pázmány Péter szobrát. — Majd délután 4 óra 40 perces kezdettel a nők tartanak díszgyűlést a Vigadóban *Scheffler János* szatmári püspök elnöklésével, amelyen *Zachariás Flóra*, *Stettner Andrea* és *Balassy Miklósné* beszélnek, míg *Koiss Ilona* szaval, *Sztójánovich Adrienna* pedig énekszámokat ad elő.

Ezt követően *október 3-án*, szombaton az Örökimádás templomban reggel 9 órakor az ünnepi főpapi szentmisét szintén Magyarország Herceggprímása, míg a szentbeszédet *Drahos János* protonotárius kanonok, érseki általános helytartó mondja. — Délután 4 órakor a Vigadóban az egyetemi ifjúság, 4 óra 30 perckor pedig a leányifjúság a Magyar Művelődés Házában tartja díszgyűlését, míg a férfiak este 6 órakor a Vigadóban jönnek össze tanácskozára. A szombati napot a dolgozó nők ünnepi estje zárja be 6 óra 30 perces kezdettel a Zeneművészeti Főiskola nagyszertartásában.

A kultuszminiszter „Az Egyház joga az iskolához” címen tart előadást

Oktober 4-én, vasárnapon reggel 9 órakor az ünnepélyes főpapi szentmisét a Szent István Bazilikában *Glattfelder Gyula* pápai trónálló, kalocsai érsek mondja. Ezen a napon zajlik le délelőtt 10 óra 30 perces kezdettel a Vigadóban az I. nyilvános díszgyűlés, amelyet Magyarország bíboros herceggprímása nyit meg, majd *Angelo Rotta* c. érsek, pápai nuncius üdvözlő a Nagygyűlést. *Szinnyei-Merse Jenő* m. kir. titkos tanácsos, vallás- és közoktatásügyi miniszter „Az egyház joga iskolához”, míg vitéz *Béldy Alajos* m. kir. altábornagy, az ifjúság honvédelmi nevelésének országos vezetője „Vallás nélkül nincs nevelés” címmel tart előadást.

Oktober 5-én, hétfőn reggel az Egyetemi templomban *Virág Ferenc* pécsi püspök, pápai trónálló mondja a szentmisét. Délután 4 órakor a Vigadóban tartják a II. nyilvános gyűlést, amelyen *Gróh József* ügyvéd: „Védjük a család jogait!”, *Wünscher Frigyes*, az A. C. országos elnöke: „Védjük a család jólétét”, *Alföldy Dezső* a budapesti m. kir. Itéletábla elnöke: „Az igazságszolgáltatás és a családmentés”, míg végül *Endrély Vendel* zirci apát: „Boldog Margit emlékezete” címmel tart előadást. —

Ugyanaz este a Levente-KALOT tart nagy bemutatót 6 óra 30 perces kezdettel a Városi Színházban.

Oktober 6-án, kedden a Nagygyűlés ötödik napján a Szerviták templomban reggel 8 órakor *Bubrics Mihály* roznányi püspök mondja a szentmisét és ugyanebben az órában a görög szertartású főpapi szentmise lesz a Rózsák-terén lévő görög katolikus plébániatemplomban amelyet *Dudás Miklós* hajdudorogi püspök mond. Délután 4 órakor a Vigadóban lesz a III. nyilvános, vagyis a záróülés. Az utolsó ülésen *Nyisztor Zoltán* pápai kamarás, szerkesztő: „A félremagyarázott és az igazi katolicizmus”, *Drahos János* protonotárius kanonok, érseki általános helytartó: „Nemzeti szabadság és nemzeti kötelesség”, *Petrovác Gyula* m. kir. kormányfőtanácsos, építészmérnök: „Katolicizmus és magyarság”, végül *Shvoy Lajos* székesfehérvári püspök: „Katolikus mozgalmaink időszerűsítése” címmel mondanak beszédet. A Nagygyűlés három nyilvános tanácskozásának záróbeszédjét *Serédi Jusztinián* bíbornok, Magyarország herceggprímása mondja.

Oktober 7-én, szerdán Szentlélek-nap lesz a Szociális Missziótársulat székházában, míg a Nagygyűlés utolsó napján, *október 8-án*, csütörtökön délután és este Prohászka-emlékünnepséget tartanak a Magyar Művelődés Házában.

A Nagygyűlésre vonatkozó minden felvilágosítást az Actio Catholica országos szervezési szakosztálya (Budapest, IV. Ferenciek-tere 7. III. lépcső, I. em. 8. Telefon: 18—52—43.) ad.

Zárólták a direkttermő szőlőkből készült borokat

A Szőlősgazdák Szövetkezetének kell felajánlani a házi szükségleten felüli mennyiséget

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az 1942. évben vagy korábban termelt direkttermő szőlőből készült borok és mustok — az otelló fajtából szűrt és erjesztett borok kivételével — zár alá vétetnek. A zár alá vett készlet tulajdonosa köteles készletét a szürettől számított 30 nap alatt a rendezetthez csatolt ívnek megfelelő bejelentőlapon a Magyar Szőlősgaz-

dák Borértékesítő Szövetkezetének bejelenteni és a házi szükséglet kivételével megvételre felajánlani. A szövetkezet a felajánlott készleteket a földművelési miniszter által a pénzügyi és közellátásügyi miniszterrel egyetértően később megállapítandó áron veszi át. Aki a fenti rendelkezéseket megszegi, vagy kijátsza, egy hónapig terjedhető elzárással büntethető.

Kormánybiztosi rendelet jelent meg a megye zsirellátásának zavartalan biztosítására

A 10 holdon felüli gazdák közfogyasztásra is kötelesek hizlálni

(Nagyvárad.) Dr. *Cziffra Kálmán* főispán, mint Bihar megye közellátási kormánybiztosa, rendeletet adott ki a zsirellátás biztosítása és a sertés hizlalásra. A főispáni rendelet többi között ezeket mondja:

A vért hullató magyar honvéd önfeláldozó szolgálata, küzdölme csak akkor lehet eredményes, a végső győzelem kivívása csak úgy biztosítható, ha a belső arcvonal kitaró áldozatkészséggel és áldozatvállalással le tudja küzdeni a háborús nehézségeket.

Egyik súlyos gondunk a zsirellátás zavartalanságának biztosítása.

Az elmúlt gazdasági év tapasztalatai azt mutatják, hogy a zsirellátás a termelők önkéntes munkálkodása révén nem biztosítható. A bérhizlalóktól és kevés kivételtől eltekintve, a termelők csak saját háztartásuk részére hizlaltak, ennél fogva a lakosság arra ráutalt része teljesen ellátatlan volt.

Ezt a tarthatatlan állapotot meg akarom szüntetni. Ezért elrendelem, — mondja a főispáni rendelet, — hogy minden 10 holdon felüli, mezőgazdasági termeléssel foglalkozó bir-

tokos (bérllő, felesbérllő) köteles ugyanannyi és ugyanolyan súlyú sertést közfogyasztásra átadni, mint amennyi és amilyen súlyú sertést saját szükségletére meghizlal és leöl.

Felmentést csak a közszolgálati állományban állók, akik gabonalapjukkal igazolják, hogy a szükséges takarmánymennyiség rendelkezésükre nem áll.

Mindazon termelők, akik megfelelő mennyiségű takarmánnyal rendelkeznek, azonban sertésállományuk nincs, kötelesek a takarmánykészletüket olyan termelőnek átadni, aki akár a takarmány tulajdonosának, akár közfogyasztásra hajlandó meglévő állományából sertést hizlalni.

Azon termelők, akik megfelelő takarmánnyal rendelkeznek, de sertést sem önmaguk, sem közellátás céljára nem hizlaltak és takarmányukat ilyen célra át nem adják, zsirellátásban nem részesülhetnek.

Végül így rendelkezik a főispáni rendelet:

Mindenki, aki 1942. évi szeptember hó 15-től kezdődően magánfogyasztásra sertést öl, köteles a 8040—1941 K. M. sz. rendeletben meg-

Vezető márka a
Zelenki bar

állapított 3, illetve 6 kgr. zsiron felül egy 100—120 kgr. közötti sertés után 1 kgr. és 150 kgr-on felüli sertés után 2 kgr. zsirt az előljárásnak beszolgáltatni, a megállapított térítés ellenében.

Jelen rendelkezés nem vonatkozik azokra, akik közfogyasztásra is hizlaltak vagy akik 100 kgr-on aluli sertést kényszerválasztás útján öltek le.

Feltűnően nagy az érdeklődés a Szilágyi Színház bérletei iránt

Rendkívüli viszonyokra való tekintettel bálakat és más vigalmi összejöveteleket mellőzni fog az idén a magyar társadalom. A színház jelentősége és feladata nagyobb lesz ezekben az időkben, amikor nemcsak a kulturális és szórakoztató igényeinket van hivatva szolgálni, hanem alkalmat ad arra is, hogy impozáns nézőtérén és díszes csarnokaiban a város társadalmá hatenként méltó keretek között találkozhassek. Színházunk igazgatósága tudatában magas hivatásának és kötelességének, melylyel ma város társadalmát szolgálja, igyekezett társulatát és műsorát úgy összeállítani, hogy azoknak méltóan teljesíthesse nemcsak feladatát. Az igazgatóság figyelmé kiterjedt arra is, hogy a társadalom anyagi helyzetéhez alkalmazkodva

mindenki számára lehetővé tegye a színházbajrást.

A helyárok megállapítása a színház bizottság jóváhagyásával történt és hogy a színház minél pépszerűbb legyen a annak anyagi helyzete is biztosítottassék.

olcsó bérletrendszer

teszi lehetővé mindenki részére a színház előadások állandó látogatását.

A szervezés nehéz munkáját *Tanay K. Emil* színművész vállalta, akinek pár nap alatt sikerült az érdeklődést úgy felfokozni a színház iránt, hogy a „premier bérleti estékre már csak zeillye és más földszinti helyek kaphatók.

Ezért az igazgatóság felhívja a közönség figyelmét az A) bérleti tisztviselő) előadások bérleteire is. Ezekre az olcsó bérleti előadásokra már számos páholyfogadás történt és a földszinti helyek is nagyon keresettek. Hogy az október 1-i ünnepélyes színháznyitásra bérletigényét mindenkinek alkalmá legyen kielégíteni, a színház főtitkára, *Tanay K. Emil* vasárnap délelőtt 11-től 1-ig is a bérletet áhajtó közönség rendelkezésére áll a színház igazgatósági irodájában, ahol a többi napokon délután 3-tól 4-ig, este 7-től 8-ig tart hivatalos órák. Telefon 25-30.

Az A) (tisztviselő) bérlet: proszenium (nagy páholy) napi 12 P, havi 60 P, évi 480 P. Kis páholy (5 személyre) napi 9 P, havi 45 P, évi 360 P. Szöllye 1-től 5 sorig napi 2.90 P, havi 14.50 P, évi 116 P. Körzék 6 sorból 12-ig napi 1.90 P, havi 9.50 P, évi 76 pengő. A bérlet évi 40 előadásra szól, abból kb. havonta 6 előadás esik.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Vasárnap szentelik fel a kapucinus atyák megújított templomát

35 ezer pengős költségvetés a javítási munkálatoknál. Fűteni fogják télen a templomot

Nagyvárad. Saját tud. A kapucinusok igen nagy anyagi áldozattal megújították rendházukat és templomukat és a megújított templomot vasárnap, szeptember 27-én reggel hét órakor fogja ünnepélyesen felszentelni Fiedler István püspök.

A megújítás föltétlenül szükségessé vált. A két évtizedes megszállás alatt a rend nagyváradai tagjai, akik magyar öntudatuk komoly felelősségével vállalták itt a nehéz kötelezettségek teljesítését, nem rendelkeztek a karbantartáshoz szükséges anyagi eszközökkel és így a rendház is annyira megrongálódott, hogy egyre kevésbé vált megfelelővé nagy hivatása teljesítésére. A falak számos helyen annyira megrepedeztek, hogy már-már az egész építmény veszélyeztetettnek látezott és különösen ez a körülmény érlelte meg a felzababulást után Nagyváradra került Somhegyi Vermund házfőnökből azt az elhatározást, hogy a rendházat és a templomot megújítja.

A megújítás közreműködői

Először, a nehéz háborús viszonyokra való tekintettel, kisebb munkálatokat tervezett, de az épületalapos megvizsgálása után az egyik javítási szükségesség a másikat vonta maga után, úgy, hogy végül általános renoválás mellett kellett dönteni, harmincezer pengőt is meghaladó költségvetéssel.

A rendház kijavítása már korábban elkészült, s a templom most végzik az utolsó simításokat. Az építészeti tervezést és ellenőrzést Elkán Károly, az ismert kiváló nagyváradai építész végezte, a vállalkozó Megyeri Ferenc mérnök volt, akinek nevéhez több nagyváradai középület újjáépítése fűződik, az oltárképeket Mikos Ödön rajztanár és festőművész javította ki önzetlen buzgóssággal és szakértelemmel, a templom falfestményeit és dekorációit pedig Szilágyi János budapesti festőművész és Dabóczy József templomfestő készítette el.

Teljesen megújult a régi templom

Ma már alig lehet ráismerni a templom belsőjére. A megkopott, dús falak komorrá barnult és megrepedezett falak derűs és ékecs új köntösbe öltöztek. Csak az érintetlenül hagyott építészeti stílus és a helyükön maradt, de világosabb színekben ragyogó oltárképek emlékeztetnek a kapucinusok régi templomára. Az oltár két oldalán Szent István királyt és Szent Imre herceget ábrázoló falfestmények; fent a mennyezeten eleven tónusú festmények sora: Szűz Mária látogatása Szent Erzsébetnél, Szűz Mária megdicőülése, majd egy hatalmas Krisztus-kép a Megváltó életének főbb mozzanataival, a fő hajó második nagy mennyezet-festménye pedig Assisi Szent Ferencet és a rendalapító szent életének kiemelkedőbb jeleneteit ábrázolja. Különösen jó benyomást tesz a kibővített kórus felett látható festmény, amely az eucharisztikus kongresszus himnuszának kottáját és szövegét tünteti fel művészi ábrázolásban. A templom oldalfalain Szent Erzsébetet, a szegények szentjét ábrázoló színes festmény, valamint Szent Lőrinc képe szembeütő még „Védd meg Mária or-

szágát" felirással. Ezenkívül a belső falakat mindenütt dekoratív és figurális rajzok fedik be, művészi kivitelben, derűs, emelkedett összhangulatot teremtve, ami különös jellegzetességet kölcsönöz a kapucinusok templomának.

Kellemes újítás, hogy az átalakított templom fűthető lesz. Egy eddig kevés helyen látható, amerikai rendszerű fűtőberendezés fog megfelelő nyelvre levő biztosítani a templomnak egyetlen, az oltár mellett vágott nyíláson keresztül, amelyen át állandó áramlással ömlik majd a meleg.

A vasárnapi felszentelés után új élet kezdődik a templomban, aminek jelentőségét fokozza az a tény, hogy az új-

városi plébánia kerületéből a Komendás-rét nevű városrész egy jelentős területét hasították ki a kapucinusok számára kirendelt lelkiismereti jogkörrel, azonkívül a hadsereg több alakulata és számos iskola növendékei is itt fogják teljesíteni vallásos kötelezettségeiket.

Ennek megfelelően kívánatos volna, hogy a város kellő összeggel járuljon hozzá a templom és a rendház megújításának költségeihez. A polgármester értesülésünk szerint, megígérte, hogy a város öt éven át összesen 15 ezer pengőt illeszt be költségvetésébe erre a célra, de helyesebb volna talán, ha ezt az összeget rövidebb idő alatt folyósítanák.

Beszélgettünk Péter Vermunddal, a kapucinusok nagy buzgóssággal és alkotó szellemű házfőnökével, aki munkás életének egyik legszebb elgondolását látja most megvalósítva az újjáalakított rendházban.

— Most már nyugodtan halok megmondhatta boldog elégtétellel az ősz pater, — mert Isten megengedte, hogy ezt a nagy munkát is sikeresen befejezhessék.

(j. b.)

Személyi változások az erdélyi egyházmegyében

Kolozsvárról jelentik: Az erdélyi egyházmegye kolozsvári helytartóságának legutóbbi körlevele a következő személyi változásokat közli: A helytartósági irodán Ferencz Béni h. irodai igazgató, dr. Jakob Antal jegyző és titkár, Huber József aljegyző és levéltáros lett. Dr. Gajdásy Béla a szemináriumban az egyházjog rendes tanára, dr. Kröbl M. Árpád eddigi jegyző és levéltáros beszercei hitoktató lett.

Plébánosok lettek: Szabó Dénes Parajdon, Csenedő Jenő Gyergyótölgyesen, Ráduly István Bözödujfaluban, Pál Árpád Szépvízen, Farkas Ernő Gyergyóakácson, Bajkó László Tusnádfürdőn kihelyezett lelkész, Buzás Gerő Csíkszentléleken kicsergítő plébános lett.

Hitoktatók lettek: Dr. Köpeczy János Kolozsváron, Székely Ferenc

Sepsiszentgyörgyön. Káplánok lettek: Várhegyi István Kolozsvár-Belvárosban, Juhász Antal Torján, Kállay Lajos Csíkszentimmon-Csatószegeu. Balázs Gerő Kézdiszentléleken. Szabó Béla Kolozsvár-Belvárosban, Zsigmond András Szászrégenben, Fábian Mihály Besztercén, Bartha Domokos Nyárádremetén, Bertalan Balázs Sepsiszentgyörgyön, Bárdy Balázs Csíkszentmártonon, László Dénes Székelyudvarhelyen. Csillik János Zetelakán, Péter László Kézdiszentléleken. Az újmisések közül Csiby Károly Gelencén, Csuka Dezső Lemhényen, Somlyai István Ditrón és Zsóka Ferenc Nagykászonban lett káplán.

Mihály Domokos farkaslakai plébános saját kérelmére nyugalmába vonult.

Téli gazdasági iskola és mezőgazdasági szaktanácsadó állomást állítanak fel Érmihályfalván

Még ebben az évben megkezdik működésüket az új intézmények

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk annak idején több ízben beszámolt arról a nagy szerepről, amelyet a székelyhídi téli gazdasági iskola nemcsak a város, hanem az egész környék tekintetében játszik. A székelyhídi téli gazdasági iskola sikere magyarázza meg azt, hogy Érmihályfalva gazdaközönsege is érdeklődni kezdett hasonló intézmény létesítésének lehetőségéről és módjaitól. A kis mezőváros gazdaközönsege belátta ugyanis, hogy minden tekintetben előnyös ilyen iskola és a vele kapcsolatos mezőgazdasági szaktanácsadó állomás felállítása. A város vezetősége is magáévá tette az ügyet és az Erdélyi Parton keresztül megbízta képviselőjét, dr. Patzkó Elemért, hogy járjon közben illetékes helyen az iskola felállításának ügyében. Dr. Patzkó Elemér még az elmúlt év őszén levélben kérte Bánffy

Dániel földművelésügyi minisztert, hogy Érmihályfalvát segítse hozzá a téli gazdasági iskolához. A földművelésügyi miniszter most a következő levélben értesítette dr. Patzkó Elemért a kérés elintézéséről:

„M. kir. Földművelésügyi Miniszter. Kedves Barátom! Hivatkozással az érmihályfalvai téli gazdasági iskola ügyében még 1941. november 17-én Hozzád intézett soraimra, értesítelek, hogy mivel a község képviselőtestülete mindazokat a hozzájárulásokat biztosította, melyek a m. kir. téli gazdasági iskola és mezőgazdasági szaktanácsadó állomás létesítésének előfeltételét képezik, Érmihályfalva székhellyel az iskola létesítését elhatároztam.

Szívélyesen üdvözlöl igaz híved: Bánffy Daniel sk.

Az új 49-ik magyar királyi osztálysorsjáték

játékterve páratlan esélyeket nyújt, mert egy sorsjeggyel szerencsés esetben nyerhető:

700.000

pengő.

Jutalom: 400.000 P.

Főnyeremények:

300.000 P.
100.000 P.
70.000 P.
60.000 P.
2 x 50.000 P.
2 x 40.000 P.

továbbá

30.000 P.
16 x 20.000 P.
27 x 10.000 P. stb., stb.

Az I. oszt. sorsjegyek hivatalos ára:

Nyolcad	Negyed	Fél	Égész
3,50 pengő	7 pengő	14 pengő	28 pengő

Sorsjegy az összes főelárusítóknál kapható! — Minden számnak egyenlő esélye van!

Értesülésünk szerint az iskola feállítása most már rövidesen sor kerül, úgyhogy lehetőleg még ebben az évben megnyitja kapuit a tanulni vágyó gazdai ifjak előtt.

Kihirdették az erdélyi egyházmegyében is a böjt és a hústiltalom alóli felmentést

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári római katolikus püspöki helytartóság legutóbbi körlevele közli a püspöki helytartó felmentését a böjt és hústiltalom alól. A felmentés szövege a következő:

„Az Apostoli Szentek felhatalmazása alapján az élelmészeti nehézségekre tekintettel, a jelen háború tartamára — hamvazószerdat és nagypénteket kivéve — felmentem hűveimet a böjt és hústiltalom alól. Buzdítom azonban a híveket, főképp a papságot és a szerzeteseket, hogy gyakorolják az önmegtartóztatás és engedelmesség különféle módjait. Legyenek a betegek és szűkölködők támogatására, imádkozzanak a Szentatya szándékára és így iparkodjanak elnyerni azokat a lelki értékeket, amelyek a böjt és hústiltalom megtartása szolgál.”

Fontos rendeletek a Hivatalos Lapban

A hivatalos lap csütörtöki száma közli a földművelésügyi miniszter rendeletét a zsidó tulajdonban lévő erdő és mezőgazdasági ingatlanoknak nem zsidó törvényes gyermekekre, unokákra, örökbefogadottakra való átruházásáról. A közellátásügyi miniszter rendeletét a liszt, kenyér és sütőipari termékek arányos elosztásának szabályozásáról szóló kormányrendelet végrehajtása tárgyában kiadott rendelkezések módosításáról, valamint a kormány rendeletét a zsemle súlyának megállapításáról. Az utóbbi rendelet értelmében a zsemle súlya 3—3,5 deka lehet.

Övóhely hiányában

Légítámadáskor még a földszintes ház is több biztonságot nyújt, mint a szabadbantartózkodás

A honvédelmi minisztérium légoltalmi csoportfőnökségének előadása az övóhelyekről

(MTI). A honvédelmi minisztérium légoltalmi csoportfőnöksége szerdán délután a rádióban előadást rendezett az övóhelyekről. Az előadás a következőket fejtette ki:

Az elmúlt hét két légítámadása a helyes magatartás tekintetében olyan kérdéseket vetett fel, amelyek határozott válasza várnak. Sokan nem vonultak le a lakóházak övóhelyeire. Nem szakértő bizalmatlanul fogadja az alátámasztott, gerendázott mennyezetek ellenálló lakóházi övóhelyeit. Az övóhelyek egyrésze eredetileg is rendszeresített övóhelynek készült és így azok mennyezete alátámasztásra nem szorul. A mennyezet a ráomló épület teljes törmelékét elbirja. Az övóhelyek második csoportjába tartozó úgynevezett szükségövóhelyek mennyezete sok esetben már alátámasztásra szorul. Az ilyen pince vagy földszinti helyiségek megerősítése minden esetben hatósági mérnökök vezetésével történik. Riasztáskor tehát fenntartás nélkül le kell vonulni az övóhelyekre. A főváros és környékén történt sok bombarobbanások példája mutatja, hogy a lakásban tartózkodás milyen veszéllyel jár, különösen akkor, ha a lakásban maradás legfőbbzőr palástolhatatlan kíváncsiság kielégítését szolgálja.

Az övóhelyekre való levonulástól egyesek azért tartózkodnak, mert az övóhelyek egyrészt összezsúfoltak, másrészt ridegek és nyirkosok és így megfázástól tartanak. Az övóhelyek zsúfoltságáról nem lehet szó, mert oda több ember, mint amennyire tervezték, nem engedhető be. Az egészségre káros tartózkodás rendszabályaival külön előadásban fognak kitérni. A kimenetelről pedig az övóhelyek legnagyobb részében vagy vészkijáraton át rendszeresen, vagy egyes vészkijáraton messzemenően biztosítva van.

Azokban a lakóházakban, amelyekben sem övóhely, sem pince nincs, riadókor a földszinti helyiségek legvédelemre kell vonulni. A viszonylag legvédelemre helyek a következők: közlülak melletti kisebb helyiségekben, a szabadba nyíló ablakkal, vagy ajtóval szemben nem álló hely. Legjobb leülni, vagy lefeküdni a padlóra. Az ablakot és ajtónyílást szilánkbiztossá kell tenni. Ha ez nem lehetséges, az ablakokat ki kell nyitni.

Más a helyzet a külvárosokban és a községekben, ahol övóhely építésére úgyszólván senkit sem kötelezték. Hangsúlyozni kell, hogy a villák és kerti házak pincéi majdnem kivétel nélkül alkalmasak szükségövóhelynek. A nyílásokat homokzsákkal, fagerendákkal kell szilánkbiztossá tenni. Ezekben a pincékben vészkijárat ugyan nincs. Az eltorlaszolás veszélyét csakánny, kapa ellensúlyozhatja. A romok alóli kisegítés szempontjából még nagyobb fontossága van a háztömbcsoport helyzetismeretének. A háztömbcsoportot legcélszerűbb az együttes légoltalmi szolgálat kijelölése által összetartozó házak szerint megállapítani. A tömbön belül a la-

kosoknak kölcsönösen ismerni kell azokat a helyeket, ahol a házban riadókor tartózkodni szoktak. Azoknak a lakóknak magatartására vonatkozólag, akiknek házában sem övóhely, sem pince nincs, a következők mérvadóak:

Még a földszintes házban is a lakásban kell maradni, a már említett helyen. Egy pestkörnyéki városban az ablakpárkány alatti szintben ágyban és díványon fekvő emberekben semmi kárt nem tettek a repeszek. Felettük pattogtak a szemközti falon. Ezzel szemben ugyancsak ebben a városban egy

épület falán robbant bomba repesze az udvaron lévő négy embert halálosan megsebesítette. A riadókor semmi körülmény közt sem szabad a szabadban tartózkodni.

A szabadban való tartózkodás életveszélyes, saját légvédelmi tüzéségünk visszahulló repeszdarabjai miatt is. Légvédelmünk működése közben visszahulló repeszdarabok sok kíváncsiskodót kényszerítettek fedél alá. Ott, ahol az anyagiak megengedik, célszerű az udvarban árokövóhely létesítése. Az árokövóhely oldalfalát vesszőfonással, de még inkább gerendával kell bélelni.

Este 11 órakor be kell zárni a nyilvános étkező és szórakozó helyiségeket

Színházak, mozik, cirkuszok, hangversenytermek fél 10-ig kötelesek befejezni előadásukat

A MTI jelenti: A hivatalos lap csütörtöki száma kormányrendeletet közöl a nyilvános étkező- és szórakozóhelyiségek zárójának újabb szabályozásáról. A rendelet szerint a vendéglők, kávéházak, kocsmák, italmérőhelyiségek és más hasonló üzletek, cukrászdák, továbbá egyesületek, szövetkezetek, klubok, kaszinók helyiségeit, végül a nyilvános szórakozó helyiségek közül az éjjeli mulatók, legfeljebb este 11 óráig lehetnek nyitva. Az előbb meg nem említett szórakozó helyisé-

gek: színházak, mozik, cirkuszok, hangversenytermek előadásait este fél tízig kötelesek befejezni, úgy hogy az illető helyiség fél tíz órakor már zárva üres legyen. Az első bekezdésben felsorolt helyiségekben reggel 6 órakor lehet kinyitni. A pályaudvari vendéglők záróját és nyitását az érkező és induló vonatok figyelembevételével az első foku rendőrhatalóság állapítja meg. A rendelet kihirdetése napján, csütörtökön lép életbe.

Megállapították az élő és vágott baromfi legmagasabb árát

3:40 pengő a liba, 3:20 a kacsa, 3 a csirke és 2:60 a tyúk

Nagyvárad thj. város polgármestere 7472—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom Nagyvárad thj. város közönségének az alábbiakat:

A m. kir. Közellátásügyi Minisztérium 97.200—1942. sz. rendeletével a élő és vágott baromfi és a baromfi-termékek legmagasabb ára a következőkben állapított meg:

Az élő libának, kacsának, csirkének és tyúknak helyben eladó „azdiság felszámítható legmagasabb termelői ára az országban a következő:

Liba 3.40, kacsa 3.20, csirke 3.—,

15 pengő egy kiló libamáj

Vágott, kopasztott baromfi húsok, a kereskedő viszonteladóval szemben és termelői fogyasztóval szemben liba 0.80, kacsa 0.80, csirke 1.—, tyúk 0.80. Kereskedői fogyasztóval szemben liba 1.—, kacsa 1.—, csirke 1.30, tyúk 1.—.

A vágott csirkére és tyúkra megállapított ár a baromfinak belezve tör-

tyúk 2.60 P kgr-ként.

A baromfikereskedők az élő és vágott libának, kacsának, csirkének és tyúknak viszontelárusítók vagy fogyasztók részére történő eladásánál, továbbá a piacon árusító termelők a fogyasztónak történő eladásánál az 1. paragrafusban megállapított legmagasabb termelői árhoz legfeljebb az alábbi bruttó kereskedői ártöbbletet számíthatják hozzá:

Élő baromfinál a kereskedői viszonteladóval szemben és termelői fogyasztóval szemben liba 0.20, kacsa 0.20, csirke 0.20, tyúk 0.15.

tendő eladása esetén 7 százalékkal felemelhető.

A liba- és kacsabontásból származó termékek legmagasabb ára a következő:

Máj, háj nélkül 45 dk-on felül 15.—, 30—45 dg-os 13.—, 30 dg-on alul és silány minőségű 9.—, háj 6.50, bőr 5.30, bélzsír 5.90, aprólék

1.60, zsír 7.20, tepertő 8.—, mell, bőrrel és csonttal 4.50, mell, bőrrel, csont nélkül 5.10, mell nyúzva, csonttal 4.10, hát, bőrrel és combbal 4.20, hát nyúzva, combbal 3.20, hát nyúzva comb nélkül 2.20, comb bőrrel 4.30, comb bőr nélkül 4.20 pengő.

A megállapított árak semilyen címen (hűközségi adó, gabela, stb.) fel nem emelhetők.

Közintézmények, betegellátó és jótekonysági intézmények, szanatóriumok, iskolák, internátusok, vendéglátó üzemek és egyéb nagyfogyasztók részére történő eladás esetén a megállapított fogyasztói árakból 2 százalékos engedményt kell nyújtani.

Nagyvárad, 1942 szept. 17-én.

Dr. Soós István s. k. polgármester.

Biztosítja a polgármester a szegénysorsu lakosság tűzifaellátását

Telepes kereskedők 50—100 kilós tételekben is kiszolgálják a vevőket

Nagyvárad város polgármestere 7645—942. k. é. és 7646—1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Nagyvárad város közönségének tűzifaellátása és főleg a szegényebb lakosság érdekeinek biztosítása céljából a m. kir. Erdőfelügyelőséggel egyetértőleg, az érdekeltek meghallgatása után a m. kir. közellátásügyi minisztérium 206.100—1941. K. M. számú rendeletének figyelembe vételével, a korábban kiadott 6691—1941 számú határozatom megújításával és kibővítésével a mai nappal az alábbiakat rendelem el:

1. Minden fanagykereskedő és telephellyel bíró fakereskedő köteles a mai naptól kezdődőleg a telepére érkezett famennyiség 20 százalékát tartalékolni a téli hónapokra, tehát december, január és február hónapokra, hogy ezen mennyiségből a szegény lakosság kismennyiségben való felfűtése biztosítható legyen. Ezen tartalékolt famennyiség a fenti hónapokban kizárólag kiskereskedők részére bocsátandó rendelkezésre és kizárólag azon célból, hogy a szegény lakosság tűzifaigénye kilogrammonkénti tételben is kielégíthessék.

2. Tekintettel arra, hogy a súlyra és méterre való eladás között különbség mutatkozik, és tekintettel a ezen tárgyban befolyó panaszokra, elrendelem, hogy az 1941—1942. évi termelési időnyben a kitermelt fa csak súlyra adható el, nem pedig méterben. A telepes kereskedőket pedig kötelezem, hogy telepükön kivétel nélkül állítsanak fel mérleget és már 50—100 kilogrammonkénti tételekben is szolgálják ki a vevőket.

3. Fenti rendelkezésem, valamint a korábban kiadott határozatom végrehajtásának ellenőrzésére megbízom a közellátási ügyosztályt, azzal, hogy az ügyosztály tisztviselőivel, állandóan ellenőritesse egyrészt a fa mékenti bejelentését, másrészt a tárolást és a fa kimérését és azt, hogy a fakereskedők az érkezett famennyiség 60 százalékát átadják-e a kiskereskedőknek.

A még ki nem utalt 3200 vagon fa szintén tárolandó a téli hónapokra és ennek felhasználása tekintetében külön fogok intézkedni.

Dr. Soós István s. k. polgármester.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30,
félre 15, egy óra 2.50 pengő.
Postatakarékpénztári csekkzámlánk
száma: 72.301.
Készíteteket nem adunk vissza.

Egy új plébánia kérése

Egyik utóbbi számunkban megírtuk, hogy az egyházmegyei főhatóság többek között Almásjegyerneken is lelkésziséget szervezett. Az új plébánián már majdnem teljesen elkészült a templom. A berendezés azonban még hiányzik. A plébánia is üres. Mindent teljesen elől kell kezdeni. Az új plébánia első lelkésze, Szörényi Márton, volt nagyváradi hitoktató, lapunk útján kéri a plébános urat, zárdákat, intézeteket és mindazokat, akiknek egyházi felszerelések, plébánián használható tárgyak vannak birtokukban, hogy ezeket a nélkülözhető tárgyakat küldjék el a szalárdi plébánia címére. Isten és embertársaik ügyét mozdítják elő nemes adományukal és egy új plébániát segítenek át a kezdet nehézségein.

PAPEN ANKARAI NÉMET NAGYKÖVET A KORMÁNYZÓNÁL. A MTI jelenti: A Kormányzó Úr öfóméltósága kihallgatáson fogadta, majd villáreggelin látta vendégül Papen ankarai német nagykövetet.

KIHALLGATÁSON FOGADTA A KORMÁNYZÓ VITTORIO MUSSOLINI (MTI). A Kormányzó úr öfóméltósága szerdán délelőtt kihallgatáson fogadta Mussolini Vitorio repülőkapitányt és ez alkalommal átnyújtotta neki a Magyar Érdemrend Középkeresztjét. Musti főhadnagyot, aki Mussolini kapitányt kísérte. Öfóméltósága a Lovagterezettel tüntette ki.

Javult a török külügyminiszter állapota. Ankarából jelenti: (MTI) A Német Távíratok Irodája jelenti: Menemendzoglou külügyminiszteren a szükségeseké vált újabb műtétet, szerdán végezte el Bauerbruch egyetem tanár. A műtét jó sikerült és a beteg állapota a körülményekhez képest nagyon kielégítő.

VARGA MINISZTER SZEMLEUTJÁ. (MTI). Varga József kereskedelmi miniszter szerdán megtekintette a ferihegyi repülőterre vezető utat, valamint a repülőtér építési munkálatait.

TENGERBE ZUHANT EGY ANGOL REPÜLŐGÉP. Madridból jelenti: (MTI) A Német Távíratok Irodája jelenti: Egy angol repülőgép Gibraltár és Algéciras között a tengerbe zuhant. -- Négy emberből kettő megmenekült.

Bolivia megtiltotta a zsidók bevándorlását. Buenos-Airesből jelenti: (MTI) A Német Távíratok Irodája jelenti: A boliviai képviselőház törvényjavaslatot fogadott el, amely megtiltja a zsidók bevándorlását.

BIROSÁG ELÉ ÁLLITJÁK MEXIKÓBAN KÁROLY ROMÁN EXKIRÁLYT. Mexikó-Cityből jelenti: Az angol hírszolgálat érdekes mexikói jelentést közöl. Eszerint Mexikó Cityben Károly román exkirályt a bevándorlási bíróság elé állítják. Mexikóban minden külföldinek záras határidőn belül jelentkezni kellett új tartózkodási engedélyért, Károly exkirály elmulasztotta ezt a jelentkezést, mire az államügyészség vádiratot adott ki ellene. A bevándorlási bíróság a közeljövőben már foglalkozik az érdekes bűnperrrel.

LEVEGŐBE REPULT LÓPORRAKTÁR. Madridból jelenti: (MTI) A Német Távíratok Irodája jelenti: La Corunában egy nagy lóporraktár a levegőbe repült. A robbanás öngyulladás következtében történt. A robbanásnak egy halálos és 72 sebesült áldozata van. Több ház beomlott.

Ötletes újítást talált fel egy kis magyar diák a repülőmodell építésénél. A Magyar Aero Szövetség országos kisrepülőgépversenyt rendezett. A verseny szerkezeti díját Kende János, a Werbőczy gimnázium növendéke nyerte. A kis modellgép elindulása után önműködően behúzta futóművét, amikor leszálláshoz készülődött, kétáru légcsavarja magától hátrahajlott, hogy földreéréskor meg ne sérüljön. A kis gimnázista ötlete a maga nemében a legelső az egész világon. A sebességi versenyt Kovacsics János nyerte meg. Az időtartamrepülés győztese Somhegyi Kristóf, a Mátyás gimnázium Aero Körének tagja.

ÚJABB TÜNTETÉSEK VOLTAK BOMBAYBAN. (OFI.) Szerdán este Bombay északi részében a tüntetők kövel megesebestettek 4 tisztet és 8 rendőrt. Az indiai csapatok vesztesége a háboru kezdete óta hivatalos kimutatás szerint 2090 halott, 8526 sebesült és 84.000 eltűnt.

Dr Iványi János, a Pázmány Péter Tudományegyetem hittudományi karának új dékánja. Budapestből jelenti: Dr Baranyay Jusztin egyetemi ny. r. tanárt, a Pázmány Péter Tudományegyetem hittudományi karának 1942. június 1-én 1942-43. tanévre megválasztott dékánját — mint ismeretes — a Kormányzó a jog- és államtudományi karon megüresedett egyházi jogtanész tanárnak nevezte ki. Ennek következtében dr Baranyay Jusztin lemondott a hittudományi dékániságról és a hittudományi kar szeptember hó 19-én a tanév dékánjául dr Iványi János apostoli protonotárius, egyetemi ny. rendes tanárt választotta meg.

Újabb elsötétítés alatt elkövetett lopások a rögtönítélő bíróság előtt

Budapestről jelenti: A pestvidéki törvényszék rögtönítélő tanácsa ma délelőtt kezdte meg Halmi István 64 éves volt gyári gépmunkás és Kis András 60 éves volt cserepesmester bűnügyének tárgyalását. Pesterzsébeten ugyanis elsötétítés alatt betörték egy pincébe, ahonnan 70 kilogramm burgonyát vittek el, azután egy lakatosműhelyben

jártak, ahonnan munkésruhákat, cipőket és szerszámokat vittek el. Az elnök először Halmi Istvánt hallgatta ki, aki beismerte, hogy tudott arról, hogy az elsötétítés alatt elkövetett lopást, betörtést rögtönítélő bíróság előtt tárgyalják és halállal sújtják. Azzal védekezett, hogy társa, Kis András becsélte rá a betörésekre. A tárgyalás folyik.

Hét új nyilvános telefonállomást állítanak fel Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. A postavezetőség elhatározta, hogy hét új nyilvános telefonállomást állít fel Nagyváradon, figyelembe véve azokat a közérdekű, főleg szociális szempontokat, amelyekre az utóbbi időben illetékes tényszerzők a törvényhatóság nagytanácsában is rámutattak. Általános volt ugyanis a panasz, hogy a külső városrészek eddig nem rendelkeztek nyilvános telefonállomással, mert a postavezetőség az első ilyen állomások berendezésénél főleg a belváros nagyobb forgalmu pontjaira volt figyelemmel, ahol nem-

nyilvános állomások igen nagy számban vannak, amelyeket veszély vagy szerencsétlenség esetén amugy is igénybe vehet a lakosság. Az új nyilvános telefonállomások berendezésénél az igazgatóság megfelelő megoldásokat talált. Az új távbeszélő fülkéket a következő helyeken állítják fel: A Közkórház előtt, a velenői pályaudvarnál, a Hajó-téren, a Marhavásár-téren, a Széles-utcai piacban, a Ribbentrop-utca és az Andrássy Gyula-utca terkölatánál és a Szechenyi-téren, a törvényszék előtt.

Korona Filmszínházban
Csütörtöktől a legmulatságosabb magyar filmbohózat
Behajtani tilos!
Simor Ersei, Bilicsi, Kiss Manyi. Latabár.

SZTRÁJK EGY ANGLIAI HAJÓGYÁRBAN. Stockholmól jelenti: (MTI) A Német Távíratok Irodája jelenti: Londoni jelentés szerint a Vickers-cég egyik hajógyárában sztrájk tört ki. A sztrájk oka az, hogy a követelt béremelést nem hajtották végre.

8 AMERIKAI UJSÁGÍRÓ ESETT EL EDDIG A HÁBORUBAN. Genfből jelenti: Knox tengerészetiügyi miniszter bejelentése szerint eddig nyolc amerikai ujságíró esett el, 18 megsebesült, 58 fogságba került, tizenötöt internáltak.

MEGTILTOTTÁK A JAPÁNOK AZ ÓPIUMELADÁST BURMÁBAN. Bangkokból jelenti: (Stefani.) Az ópium eladásának megtiltása Burmában és az angol hatóságok által az ópiumkereskedőkre kiszabott adó eltörlése élénk megelégedést keltett. A háboru előtt Burmában körülbelül másfélmillió ópiumszívó volt. A kivettelt adó összege évente több, mint 4 millió rupia volt.

Pályázati hirdetés. Legalább négy középiskolát végzett magyar származású perfect gépiró vagy gépirónő, ha vi 150 P fixel, nyugdíjas díjneli minőségben alkalmazást nyerhet a tatarosi körjegyzőségen. Kérelmek beadását október 15-ig a tatarosi körjegyzőséghez.

HAZAUTAZIK SEINHARDT, AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK ANKARAI NAGYKÖVETE. Istanbulból jelenti: (NTI) Jelentették, hogy Steinhart, az Egyesült Államok ankarai nagykövete Amerikába utazik, hogy washingtoni hivatalos helyen jelentést tegyen. Kiegészítésként közlik, hogy Steinhart pénteken utazik el Ankarából.

EMLEKEDT A NAGYKERESKEDELMI ÁRAK INDEKSZÁMA. (MTI.) A nagykereskedelmi árák indexszáma az előző havi 150.1-ről augusztus hónapban 150.7-re emelkedett.

BANKBEZÁRÁSOK AUSZTRÁLIÁBAN. Bankokból jelenti: (NTI.) Ausztráliában eddig 151 bankot bezártak.

Megállapították a borjúhús-árakat

A Magyar Távíratok Irodája jelenti: A közellátási miniszter rendelkezéssel megállapította a vágóborjú élősúly árait. Elsősosztályú vágóborjú élősúly kilogrammonként 170 fillér, másodosztályú 160 fillér. Elsősosztályú levágott borjú borbén, kilogrammonként, nagyban 317-350 fillér, másodosztályú 310-350 fillér. Lefejített borjúhús elsősosztályú 320-360 fillér, másodosztályú 310-360 fillér nagyban árban. Borjú lapocka karaj, vesés, tarja, nyak, mell, láb-szár, pörköltnek való nagybani ára 320-380 fillér kilogrammonként. Borjúhús nagyban kilogrammonként 380-480 fillér. fogyasztói ára 480 fillér.

RÁDIO

PÉNTEK, SZEPTEMBER 25.
Budapest I.

- 5.40 Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.00 Hírek.
- 10.15 Szalonétos.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 11.20 Hangszerszólók.
- 11.40 Ruzsin hallgatóinknak.
- 12.00 Fehész. Humusz.
- 12.10 Országos Postászenekar.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vízállásjelentés.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Szórakoztató zene.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Múzi. Károly cigányzenekara.
- 15.30 A százéves diáklőra Edvi Illes Pál emlékezete. Dr Bóka László előadása.
- 16.20 Hírek német, román, szlovák és orosz nyelven.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Sportközlemények.
- 17.10 Beethoven: I. szimfonia.
- 17.40 Külügyi negyedóra.
- 17.55 Iskola a puszán, Könyv László előadása.
- 18.15 Német hallgatóinknak.
- 18.35 Magyar ének, magyar lélek. Adány Jenő Zeneművészeti Főiskolai tanár előadása.
- 19.00 Hírek magyar nyelven.
- 19.05 Filmdalok.
- 19.50 Közvetítés a kalocsai éneki tizedből.
- 21.40 Hírek.
- 20.20 Magyar est.
- 22.10 Rendőrszenekar.
- 23.20 Csabai Cseh Sándor énekel. Csorba Dezső cigányzenekara muzsikál.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Megállapították az élő és vágott marha termelői és fogyasztói árát

3.70 pengő egy kiló csont nélküli marhahús

Nagyvárad thj. város polgármesterre 7.509—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. Közellátásügyi Minisztérium 96.500—1942. K. M. számú rendelete értelmében a vágómarha és a marhahús árának megállapítására vonatkozólag az alábbiakat hozom a város közönségének tudomására:

I. vágómarha.

Jelen rendelet alkalmazása szempontjából vágómarha alatt a levágás céljára eladott, s élő állapotban 150 kg.-nál nehezebb súlyú ökröt, bikát és tehenet kell érteni.

A vágómarhák minősítésével kapcsolatban a jelen rendelet alkalmazása szempontjából az olyan vágómarhát, amelynek húskihasználása az 5 százalék alatt van, III. osztályú, minden olyan vágómarhát pedig, amelynek húskihasználása az 50 felett van, II. osztályú vágómarhának kell tekinteni.

A húskihasználási százalék alatt a levágott állatból nyert, meleg állapotban lemért hús (vesével és vesetokkal együtt, de nyelvével, bőrével, lábujjával, belsőszerveivel, pacal, tőgy és belek nélkül) súlyának az állatvívóhídon mért élő súlyához való arányát kell érteni.

A normális etetés és itatás után lemért vágómarha legmagasabb termelői ára, — az átadó istállójában, vagy ahhoz legközelebb fekvő hiteles mérleg, vagy vásártéren mért súly alapján 8 százalék súlyengedmény levonása után — az ország egész területén élő súlykilogrammonként a következő:

II. oszt. ökrök 1.50, III. oszt. ökrök 1.30, II. oszt. bika 1.45, III. oszt. bika 1.25, II. oszt. tehén 1.40, III. oszt. tehén 1.20 pengő.

Ahol az átadás nem a gazdaságban történik, a termelőnek jogában van az állatot a mérlegelés helyén, a mérlegelés előtt normálisan etetni és itatni.

Mit fizet a MASz a szállított marhákért?

A Magyar Állat- és Állati Termékek Kiviteli Szövetkezet (MASz) a termelő gazdaságok és a kereskedő által levágás céljára szállított, s a szállítás ideje alatt teljesen koplatartott vágómarhákért a Budapest székesfővárosi ferencvárosi közbiztonsági törvénnyel átvevőnél élő súlykilogrammonként — érkezési súly szerint — a következő árat köteles fizetni:

II. oszt. ökrök 1.60, III. oszt. ökrök 1.38, II. oszt. bika 1.54, III. oszt. bika 1.33, II. oszt. tehén 1.49, III. oszt. tehén 1.28 pengő.

A MASz a fenti átadási áron felül köteles a felszállító termelőnek, illetőleg kereskedőnek megtéríteni a feladástól kezdve a vasút által felszállított összes költségeket és a rendelkezési helyen felmerülő és felszállító termelő, vagy kereskedő által viselt igazolt, hivatalos költségeket, valamint az alább meghatározott apadóterítéseket.

A MASz azoknál a vágómarhaszállítmányoknál, amelyek a rendelkezési helyre a feladástól számított 48 órán túl érkeznek, az érkezési súly után, a megállapított árat alapján a fenti rendelet 3. paragrafusának 3. bekezdésében részletezett 2—6 százalék súvópótlék köteles megfizetni.

A kijelölt kereskedők a vágómarhák húsiparosok részére történő eladása esetében a termelői áron felül 2 százalék kereskedői jutalékot számíthatnak; a vágómarhák más helységbe történő szállítása esetén ezenkívül felszámíthatják a szállítással kapcsolatban az átvételtől

Férfiruhákat használtakat, legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használatra üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) hívásra házhoz jövök.

A marhahús és melléktermékek fogyasztói ára

A marhahúsról és a vágott marha melléktermékeiről számítható legmagasabb fogyasztói árak az ország egész területén a következők:

Marhahús (hátszín, rostélyos, farfő, felsár, lapocka, tarja, lábcsár, nyak, oldalas, szeggy és gulyásnús) a nyílt árusítási üzlettel rendelkező húsiparosoknál szokásos darabolásban, a benne levő csonttal, minden nyomtatók hozzáadása nélkül kg-ként 3.70, csontos vesepecsenye kg-ként 5.50, tisztított vesepecsenye 8 —, marhamáj 2.40, marhanyelv torokkal 3.60, tisztított marhanyelv nyersen 4.40, marhatüdő 1.20, marhalép, szív és vese 1.60 kg-ként, marhafej velővel darabonként 3.20, marhavéló darabonként 1.50, marhavéló kg-ként 2.10, marhafej kicsontotozott húsú kg-ként 2.70, tisztított pacal és orr kg-ként 1.20, marhatőgy kg-ként 1.20, marhacsont fehér kg-ként 1.30, marhacsont vörös kg-ként 0.12, marhain kg-ként 0.60 P, marhavér literenként 0.30 pengő. Az itt fel nem sorolt, vagy a felsoroltaktól eltérő elnevezéssel forgalomban lévő marhatermék kilogrammonként 0.90 pengő.

Vizonteladó húsiparosok és feldolgozók részére történő eladás esetén felszámítható nagybani árak, valamint vendéglátó iparosok, közintézmények és egyéb nagyfogyasztók részére felszámítható árak fenti miniszteri rendelet 6. paragrafusában vannak részletezve.

az átadásig felmerült, hivatalosan igazolt költségeket, a személyi költségek kivételével.

A II. oszt. vágómarhára megállapított árat a termelőnek csak kijelölt kereskedő fizetheti ki.

Húsiparos a termelőtől vásárolt vágómarháért, — minőségre való tekintet nélkül, — legfeljebb a III. oszt. marhára megállapított árat fizetheti ki. A II. oszt. vágómarhára megállapított árat a húsiparos csak kijelölt kereskedőnek fizetheti, a közösen megejtett minősítés alapján.

Hentes és mészáros iparigazolvánnyal nem rendelkezők a marhahúsról és a vágott marha melléktermékeiről legfeljebb a nagyvágó hentesek és mészárosok által viszontelárusított húsiparosok és feldolgozók részére történő eladás esetén számítható legmagasabb nagybani áraknál 4 százalékkal alacsonyabb árakat számíthatnak.

A fentebb megállapított árak csak abban az esetben számíthatók fel, ha a vágó a 418.900—1942 K. M. számú rendeletben befizetési kötelezettségnek eleget tett. Ennek hiányában a levágott marhából kitermelt marhahús és vágott marha melléktermékek ára 40 százalékkal alacsonyabb.

Fogyasztói adó visszatérítés esetén a megállapított árakat a visszatérítés összegével csökkenteni kell. Ez a rendelet folyó évi szeptember hó 16-án lépett életbe.

Nagyvárad, 1942. szept. hó 13-án.
Dr. Soós s. k. polgármester.

az egyesületet újból felvirágoztatják. Az új elnök már fent is járt az MLSz-ben, ahol azt az ígéretet kapta, hogy jövőre a csapat újból az NB II-ben rajtolhat s mint Gidófalvy Pál mondta — ezért nem töltötték be helyét a Mátyás-csoportban.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Butorozott szoba szolid uri embernek kiadó. Érdeklődni: délután fél 6-tól fél 8-ig Hitler-u. 15. fld. 1. 104

Adás-vétel

Jókarban lévő gyermek sportkosci eladó. Vitéz-utca 106. 106

Keveset használt 500 kilogrammos tizedes mérleg és egy cégta eladó. Teleki-utca 51. 107

Keresünk megvételre negyedes és feles használt hegedűket. — Valamint Hochmann-Block hegedűekölát. Cím: Boda kézimunkaüzlet, Kossuth-u. 18-a. 108

Régi butorok és egyéb berendezési tárgyak jutányosan eladók. Megtekint. hetők 9—12 és 3—6 között. Lukács György-utca 12. 103

Elegáns fekete téli kabát, valódi perzsa gallérral és gyapjú kötött ruha kis alakra eladó. Széchenyi-tér 1. I. em. 2.

Modern ebédő eladó. Halász-u. 39. 110

Eladó Nemzetközijog. Dr. Baditz, Miskolc. 889

Gróf Tisza István utj (volt Aradi ut) újságárusítóhóde eladó. Érdeklődni a kiadóhivatalban.

Különféle

Szép nagy gramofont cserélnék jó blikliért. Szaniszló-u. 50. 100

Állást keres

Öskeresztény, gyárvaltozónál hozza, szü ideig működött gépiró és jól számoló tisztviselő azonnalra elhelyezkedést keres. Megkeresést „Magyar Munkaerő” jellegére a kiadóba kér. 111

„Öskeresztény” fiatalember 2 évi irodai gyakorlattal állást keres, jól számoló. Cím: kiadóba. 112

Nyugdíjas, öskeresztény, számvevőségi munkálatokban jártas, helyben irodai alkalmazást keres. Burlea Péter Bihari-ut 1. 102

Hentes és mészáros segéd, hosszú gyakorlattal alkalmazást keres. Cím: kiadóba kér. 45

Állást nyel

Érettségizett fiatallembert jegyzőgyakornoknak azonnalra felvesszünk. Jegyzői hivatal, Váradszöllős. 106

Keresek ügyes ügynököt vagy ügynököt. Özv. Négyessyné Sorsjegyjáró. Rákóczi-ut 8. 101

Kifutószolgát azonnali belépésre felvesz. Muhary cipőüzem, Kossuth Lajos utca 9. 98

Elveszett

Elveszett gyermekkabát, megtalálni hozza Szaniszló-u. 68 alá, jutalmat kap. 99

KIADOTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Sztágyi Dezső-utca 5. szám.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakzerű alakítása, javítása

Széchenyi tér 6.
Ács Tibor.

SPORT

Nagy érdeklődés előzi meg a NAC-WMFC összecsapását

(Nagyvárad.) Osztatlan érdeklődés előzi meg zöld-fehér csapatunk vasárnapi WMFC elleni mérkőzését. Érthető is ez, hiszen a magyar bajnokcsapat látogat el hozzánk, hogy bajnoki mérkőzés keretében mérje össze erejét fiatalokkal.

Mint már jelentettük, ezen a napon rendez meg a NAC honvéd- és füsttellen napjait. Tiszteleg ezzel is a mesei harettereket járó dícső honvéd előtt s gyűjti össze a sportkedvelők áldozatkészsége nyomán az itthoniak szeretetmegnyilatkozásait.

Az Erzsébet-liget vasárnapi sportmüsora már délben kezdetét veszi.

FELHÍVÁS

A NAC vezetősége tisztelettel kéri az egyesülettel rokonszenvező hölgyeket, valamint az egyesület hölgytagjait, hogy a vasárnapi honvéd- és

füsttellen nappal kapcsolatos megbeszélések véget szeptember 25-én, pénteken este 6 órakor az egyesület Bethlen-utca 1. szám alatti klubhelyiségében minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek.

Vasárnap már bajnoki mérkőzést játszik a Törekvés

(Nagyvárad.) Öröndetes sportszenzációról adhatunk hírt olvasóinknak. A kényeszerpihenőre ítélt Törekvés feltámadt és vasárnap már bajnoki mérkőzést játszik Békésében az ottani Törekvés csapatával. Igaz, hogy indulását csak a kerületi II. osztályban engedélyezték — de engedélyezték. Ugyálszik, bekül a Körösvidék!

Mint értesülünk, a Törekvés új elnöke Tárnok László terménynagykereskedő régi „Töri” vezér és Szücs József fűtőtkár célu tűzték ki, hogy